

Agera mot brott och otrygghet med koppling till parallella samhällsstrukturer - ett workshopsmaterial

© Brottsförebyggande rådet 2023
Författare: Erika Sallander

Praktisk information om workshopen

I din hand håller du ett **arbetsmaterial** som steg för steg kommer leda er arbetsgrupp i en process där ni utifrån indikatorer identifierar lokala problem, diskuterar troliga orsaker, tar fram förslag på åtgärder och samverkansparter, analyserar organisatoriska förutsättningar och tar fram konkreta förslag på vad som är *nästa steg för att utveckla ett effektivt och kunskapsbaserat samarbete* i ert område/kommun.

Det här workshopsarbetet är uppdelat i tre pass och varvar kortare föreläsningar med grupparbete. Varje pass innehåller några olika arbetsmoment, som visas i följande illustration:

Workshoppass 1	Workshoppass 2	Workshoppass 3
TEMA INDIKATORER ORSAKER	ÅTGÄRDER AKTÖRER TIDSÅTGÅNG	RISKANALYS NÄSTA STEG

Till er hjälp finns även en **informationsmatris** med förslag på temaspecifika indikatorer, åtgärder och samverkansparter. Matrisen fungerar som underlag för grupparbetet. Förslagen baseras på Brås metodstöd *Agera mot brott och otrygghet med koppling till parallella samhällsstrukturer*.

En person i gruppen fyller i arbetsmaterialet under processens steg i digital form, och dokumentet kan sedan fungera som ett underlag för hjälp i det fortsatta arbetet.

Workshoppass 1: Identifiera tema, indikatorer och orsaker

Workshoppass 1		
TEMA	INDIKATORER	ORSAKER

Grupperna arbetar utifrån workshopsmateriales frågeställningar och väljer teman samt resonerar kring relevanta indikatorer och om de kartläggs idag, samt identifierar troliga orsaker till problemen.

Val av teman

Läs texten om indikatorer i Brås informationsmatris och bestäm sedan vilka teman som är relevanta för er. Obs! ta det som en start, där ni kan välja ett eller flera teman idag och arbeta vidare med de övriga själva.

Välj och markera med ett X på de angelägna teman ni vill arbeta med:

TEMA	VALT TEMA	PRIORITET
RÄTTSSKIPNING 		
UTBILDNING 		
BOSTADSMARKNAD 		
FÖRSÖRJNING 		
BANKER OCH BETALNINGSSYSTEM 		
MONOPOL 		

Utifrån valda teman ska ni nu svara på frågeställningarna i varje workshoppass.

Väljer ni flera teman, så behöver ni specificera vilket tema de olika svaren relaterar till.

Om ni valt flera teman kan ni efter att ni arbetat igenom matrisen gå tillbaka hit:

Prioritera varje tema utifrån angelägenhet. Väg eventuellt även in tidsaspekten, vilket går att starta först? Markera sedan i listan ovanför med siffror 1–6, där 1 är högsta prioritet.

Indikatorer

Deltagare läser enskilt igenom Brås informationsmatris på möjliga indikatorer kopplat till valt tema.

Resonera sedan i gruppen om vilka tecken (indikatorer) från matrisen ni känner igen i ert område, och även om ni ser andra relevanta tecken kopplat till temat.

Vilka tecken har ni identifierat?

Hur och vem upptäcker dem?

Kartläggs dessa tecken som indikatorer idag?

Om ja:

Vilka indikatorer kartläggs, på vilket sätt och av vem?

Om nej:

Skulle det gå att inkludera indikatorerna i befintliga system/strukturer?

Eller, behöver ni utveckla någon slags ny systematisk kartläggning av indikatorerna?

Förslag på hur det kan göras?

Orsaker

Utgå från de indikatorer ni sett och resonera övergripande kring troliga bakomliggande orsaker, dvs anledningar till att problemet kan uppstå.

När ni identifierat orsak, diskutera om den är en direkt/närliggande eller indirekt/bakomliggande orsak, samt om den har koppling till:

- *Gärningspersonens motivation*
- *Platsen*
- *Brottsoffret/objektet (sårbarhet)*

Skriv ner troliga orsaker till de indikatorer ni diskuterat, om dessa är direkta eller indirekta orsaker, samt hur de är kopplade till ovanstående aspekter:

Saknas kunskap/information om problemet? Titta på förslagen på aktörer i Brås informationsmatris och se om de kan bidra till ert arbete.

Vem skulle kunna bidra med informationen?

Workshoppass 2: Åtgärder, aktörer och tidsåtgång

Workshoppass 2		
ÅTGÄRDER	AKTÖRER	TIDSÅTGÅNG

Grupperna tar fram förslag på konkreta åtgärder, identifierar relevanta aktörer och eventuella samverkansforum, samt om möjligt tidsätter åtgärderna.

Åtgärder

Deltagare går enskilt igenom Brås övergripande förslag i informationsmatrisen och funderar på om de är relevanta för de problem ni identifierat?

Om ja, fundera på hur Brås övergripande förslag skulle kunna genomföras rent konkret i ert område.

Kanske finns det även andra relevanta åtgärder för temat du vill lyfta?

Resonera sedan i gruppen kring vilka åtgärder ni har, vilka ni skulle behöva utveckla eller starta upp?

Lägg särskilt fokus på åtgärder som adresserar direkta orsaker och som ni i era verksamheter eller genom samverkan med andra kan påverka.

Skriv ner de konkreta förslagen på åtgärder som ni vill starta upp eller utveckla mer:

Relevanta aktörer för åtgärden

Ta hjälp av Brås övergripande förslag på aktörer som du finner i informationsmatrisen.

Vem bör vara huvudansvarig aktör för de olika föreslagna åtgärderna?

Vilka andra parter ska ingå i samarbetet kring åtgärden?

Finns befintligt nätverk för åtgärden?

Tidsätt åtgärderna

När kan respektive åtgärd genomföras? Ange start och uppskattad längd på åtgärden.

Fundera även på om det finns det beroendeförhållande, så att åtgärderna behöver komma i en viss ordning?

Åtgärd:

Tid:

Beroendeförhållande till annan åtgärd:

Workshoppass 3: Riskanalys och Vad är nästa steg?

Workshoppass 3	
RISKANALYS	NÄSTA STEG

Grupperna arbetar vidare med en riskanalys gällande de valda åtgärderna och övergår sedan till sista delen av workshopen som fokuserar på de organisatoriska förutsättningarna. Analysen ska resultera i konkreta förslag på vad som kan göras som nästa steg för att utveckla ett stringent och kunskapsbaserat samarbete på hemmaplan.

Riskanalys

Börja med att göra en riskanalys. Vad finns det för potentiella risker eller hinder för att ni ska kunna genomföra de konkreta åtgärderna och hur kan ni hantera det så att ni kan utveckla arbetet vidare?

Beakta resurser: personal, tid och ekonomi samt andra eventuella behov som till exempel lokaler eller IT-system. Beakta även om detta påverkar förutsättningarna för samverkan.

Vilka risker finns som påverkar möjligheten att genomföra de konkreta åtgärderna?

Hur kan riskerna motverkas?

Arbeta vidare - vad är nästa steg?

Nu kan ni gå vidare till den sista uppgiften: Planera hur ni ska arbeta vidare med de resultat ni tagit fram idag. Ta hjälp av frågorna och skriv ner konkreta aktiviteter som ni kan enas om.

I den här delen kommer de mer övergripande organisatoriska förutsättningarna vara i fokus. Tänk både på de organisatoriska förutsättningarna som kan behöva utvecklas och konkreta aktiviteter som ni kan initiera för att driva på en sådan utveckling, t ex boka möte för förankring med ledning osv.

Vad behöver ske (vara uppfyllt) för att arbetet ska kunna genomföras på ett strukturerat och kunskapsbaserat sätt?

Vilka eventuella hinder behöver hanteras för att möjliggöra ett sådant arbete?

Hur kan ni hantera dessa hinder? (Skriv gärna i konkreta aktiviteter.)

På vilket sätt och i vilket forum ska det övergripande arbetet (dvs inte enskilda åtgärder) drivas vidare?

Vem/vilka tar det övergripande ansvaret för att driva det fortsatta utvecklingsarbetet?
- skriv om möjligt namn/befattning och organisation.

Vilka parter ska delta, och vilken funktion ska deltagare ha som deltar i arbetet?

Vem i workshopsgruppen gör vad för att säkerställa att nästa steg tas?

Lista namn och aktiviteter/uppgifter på nästa sida.

Vem i workshopsgruppen gör vad för att säkerställa att nästa steg tas? (fortsättning)

Lista namn och aktiviteter/uppgifter här: